

Krajan

➔ **Разговор с Н. Пр. Снежана Йовева-Димитрова**
Новият посланик на България в Словакия

➔ **Тържествен концерт за 3 март**

➔ **Българското градинарство – кандидат за нематериално наследство на Словакия**

➔ **Rozhovor s Jej Excelenciou Snežanou Jovevou-Dimitrovou**
Nová veľvyslankyňa Bulharska na Slovensku

➔ **Slávnostný koncert pri príležitosti 3. marca**

➔ **Bulharské záhradníctvo – kandidát na nemotné kultúrne dedičstvo Slovenska**

РАЗГОВОР С Н. ПР. СНЕЖАНА ЙОВЕВА-ДИМИТРОВА - НОВИЯ ПОСЛАНИК НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В СЛОВАКИЯ

1. Вие сте завършили славянска филология със словашки език. Как започна Вашата връзка със Словакия и какво място заема тя в личния и професионалния Ви път?

Моята връзка със Словакия е по линия на обучението ми – първоначално в Софийския университет, когато избрах да уча словашка филология, след това на няколко пъти имах шанса да усъвършенствам знанията си тук в Братислава, под формата на специализации в Коменския университет и това определено се отрази на отношението ми към страната, езика и културата.

След това моят професионален път започна в Българска академия на науките, където в Института за български език работих около 8 години, последователно като специалист, научен изследовател, докторант. Това ми даде възможността и следващ шанс да специализирам в Словашката академия на науките – първоначално в Славистичния институт „Ян Станислав“, а след това и в Института за словашки език „Людовит Щур“.

Така престоят ми в Братислава и докосването до научната среда на Братислава, до литературата, културата, музиката и фолклора, хората ..., формираха постепенно отношението ми към страната. Всеки път през годините, когато съм била в Словакия, съм се чувствала много сигурно и уютно, и сякаш в близка, позната среда. Това определено ми дава и повече увереност в настоящата отговорна работа като извънреден и пълномощен посланик на България в Братислава.

2. Работили сте по изследователски проекти, свързани с българските общности в Словакия. Какви спомени и впечатления пазите от

ROZHOVOR S J. E. SNEŽANOU JOVEVOU-DIMITROVOU, NOVOU VEĽVYSLANKYŇOU BULHARSKA NA SLOVENSKU

1. Vyštudovali ste slovanskú filológiu so slovenským jazykom. Ako sa začal Váš vzťah k Slovensku a aké miesto má vo Vašej osobnej a profesionálnej dráhe?

Môj vzťah k Slovensku sa začal počas štúdia – najskôr na Sofijskej univerzite, kde som si zvolila slovenskú filológiu. Následne som mala viackrát možnosť zdokonaľiť si vedomosti priamo tu v Bratislave formou špecializačných pobytov na Univerzite Komenského, čo výrazne ovplyvnilo môj vzťah ku krajine, jazyku a kultúre.

Moja profesionálna dráha sa začala v Bulharskej akadémii vied, kde som v Inštitúte pre bulharský jazyk pracovala približne osem rokov – postupne ako špecialistka, vedecká pracovníčka a doktorandka. To mi umožnilo absolvovať ďalšie odborné pobyty v Slovenskej akadémii vied – najprv v Slavistickom ústave Jána Stanislava a potom aj v Jazykovednom ústave Ľudovíta Štúra.

Pobyt v Bratislave, kontakt s vedeckým prostredím, literatúrou, kultúrou, hudbou, folklórom a ľuďmi postupne formovali môj vzťah k Slovensku. Vždy som sa tu cítila bezpečne, príjemne a akoby v blízkom, známom prostredí. To mi dnes dodáva väčšiu istotu aj v mojej súčasnej zodpovednej funkcii mimoriadnej a splnomocnenej veľvyslankyne Bulharska v Bratislave.

2. Pracovali ste na výskumných projektoch o bulharských komunitách na Slovensku. Aké spomienky a dojmy si z tohto obdobia uchováate?

Bolo to veľmi pekné a plodné obdobie môjho profesionálneho života. Bola som súčasťou vedeckého tímu, ktorý realizoval rozsiahly terénny výskum bulharskej komunity a bulharských záhradníkov na Slovensku. Na projekte sa podieľali výskumníci z viacerých inštitútov Bulharskej akadémie vied pod vedením prof. Vladimira Penčeva a dr. Zuzany Beňuškovej zo Slovenskej akadémie vied.

този период?

Това беше един много хубав и ползотворен период от професионалното ми развитие, бидейки част от научен екип, който осъществи обстойни теренни изследвания на българската общност, българските градинари в Словакия – изследователи от няколко института от Българската академия на науките, които се ръководеха от проф. д-р Владимир Пенчев, етнолог и бохемист, един от най-добрите специалисти по темите за българите в Чехия и Словакия и от д-р Зузана Бенюшкова от Словашката академия на науките.

Като резултат от този междуакадемичен българо-словашки проект, състоял се в периода 2002-2005 година излязоха два представителни сборника със студии от нашите проучвания на българите – както на градинарите, така и на смесени бракове, теми за езиковата интерференция и билингвизма, антропологични и етнографски изследвания на сънародниците ни, които живеят в Словакия като официално признато малцинство.

Определено мога да кажа, че точно този престой, заедно с колегите ми от двете академии, ми даде много за моето изграждане като отношение и знание за Словакия и за сънародниците ни тук. Беше организирана и международна конференция в Братислава и в София, чрез съответните академии на науките, което концентрира нови идеи и нови проучвания за процесите на интеграция и адаптация в чуждоетнична етнокултурна среда.

3. По време на Вашия мандат Държавният културен институт стана част от EUNIC и GPDnet и разшири международните си партньорства. Какво означава това за видимостта на българската култура по света и занейното място в европейския културен контекст?

Ръководех Държавния културен институт в периода 2019-2025 година и определено мога с гордост да кажа, че институцията ни се разви национално и изградихме много добри международни партньорства, включихме се в значими международни мрежи за културна и публична дипломация, които вече дават своите резултати.

И в двете международни мрежи – EUNIC – обединява културните институти в страните членки на ЕС и GPDnet – мрежа от доброволни членки от целия свят в областта на публичната дипломация, която се координира от Фондация „Катара“, Доха, Катар, има голям потенциал, ДКИ е пълноправен член, участваме на заседания, даваме своя принос в изготвянето на стратегически документи, споделяме програми и проекти. А на българските посолства, благодарение на нашето пълноправно членство, предоставяме мандатни писма, с които те спокойно и равноправно могат да участват в общи европейски проекти по места, където има развити кълстари на мрежата.

Ето например една изложба, посветена на

Výsledkom tohto medziakademického bulharsko-slovenského projektu (2002 – 2005) boli dva reprezentatívne zborníky štúdií. Venovali sa témam bulharských záhradníkov, zmiešaných manželstiev, jazykovej interferencie a bilingvizmu, ako aj antropologickým a etnografickým výskumom našich krajanov žijúcich na Slovensku ako oficiálne uznaná menšina.

Toto obdobie mi dalo veľmi veľa z hľadiska poznania Slovenska aj našej komunity tu. Organizovali sa aj medzinárodné konferencie v Bratislave a Sofii, ktoré priniesli nové pohľady na procesy integrácie a adaptácie v inom etnokultúrnom prostredí.

3. Počas Vášho mandátu sa Štátny kultúrny inštitút stal súčasťou sietí EUNIC a GPDnet. Čo to znamená pre viditeľnosť bulharskej kultúry vo svete?

V rokoch 2019 – 2025 som viedla Štátny kultúrny inštitút a môžem s hrdosťou povedať, že sa nám podarilo rozšíriť jeho medzinárodné pôsobenie a vybudovať silné partnerstvá. Zapojili sme sa do významných medzinárodných sietí kultúrnej a verejnej diplomacie.

EUNIC združuje kultúrne inštitúty krajín EÚ a GPDnet je globálna sieť v oblasti verejnej diplomacie koordinovaná nadáciou Katara v katarskej Dauhe. Členstvo nám umožňuje aktívne sa podieľať na tvorbe stratégií, realizovať spoločné projekty a podporovať bulharské veľvyslanectvá pri zapájaní sa do európskych iniciatív.

Príkladom je medzinárodná výstava tradičných

националните фолклорни облекла, която се откри по време на международна годишна асамблея в Катар, се включиха фотографии от етнографска област от България и показаха красотата на българската носия – тази изложба ние поканихме в България, в момента пътува по музеи и показва фолклорно наследство от 19 държави, под формата на красива фотоизложба с народни носии.

4. Днес сте посланик на България в Словакия – Усетихте ли това катосвоеобразно „завръщане“?

Като посланик на България в Словашката република за мен е изключителна чест и вълнение, защото се завръщам в страната, от където съм тръгнала като обучение и професионално изграждане в студентските ми години, а след това в рамките на специализациите ми в академиите.

Приемам го като голяма отговорност и ще положа усилия за консолидиране и обединение на българите и за популяризирането на българската култура и традиции в Словакия, защото ние имаме много какво да покажем.

5. Кои са основните цели и приоритети, които си поставяте по време на мандата си тук?

Основната рамка, в която ще работя, е да се засили икономическия подем и туристическата линия между двете държави, затова и ще настоявам за укрепването на тази задача със специалисти и материали от България. По проекта за културния маршрут на светите Кирил и Методий също ще настоявам да се работи, очаква се през настоящата година да се присъединят две български общини, което вече ще бъде съвсем различен ракурс, заедно с останалите академични и публично-културни български институции като музеи, институти и библиотека.

Междуправителствени посещения и засилването на междупарламентарния диалог, а най-скоро е организирането и провеждането на избори за Народно събрание, които ще се проведат на 19 април т.г., така че това са част от задачите ми и аз вярвам, че с екипна работа ще постигаме добри резултати.

6. Как Посолството може да бъде още по-близо до българската общност в Словакия? Имате ли идеи за нови инициативи или формати на срещи?

Българското посолство е с отворени врати за сънародниците ни – инициативи и идеи са добре дошли да се планират и реализират в салоните на посолството – обединяващи и популяризиращи културата, езика, традициите ни. Дори и примерът с подредената на открито мобилна изложба, на оградата на българското посолство и посветена на древните съкровища на България, илюстрираща фотографии на българските тракийски съкровища, е пример, че има възможности.

Експозицията съдържа фотографии на художественоизработени златни и сребърни предмети с изключителна историческа стойност

кројов, на което са представяли и българските фолклорни области. Вистава днес путије по музејах и представије културне дедиштво 19 крајин.

4. Днес сте велвyslankyňou Bulharska na Slovensku – vnímali ste toto menovanie ako návrat?

Je to pre mňa veľká česť aj silný emocionálny moment. Vraciam sa do krajiny, kde sa začala moja odborná cesta a kde som sa formovala počas štúdií a špecializácií.

Vnímam to ako veľkú zodpovednosť a budem pracovať na zjednocovaní bulharskej komunity a na propagácii bulharskej kultúry a tradícií na Slovensku.

5. Aké sú Vaše hlavné priority počas mandátu?

Mojím cieľom je posilniť ekonomickú spoluprácu a turistické vzťahy medzi našimi krajinami. Dôležitý je aj projekt kultúrnej trasy sv. Cyrila a Metoda, do ktorého by sa mali zapojiť ďalšie bulharské obce.

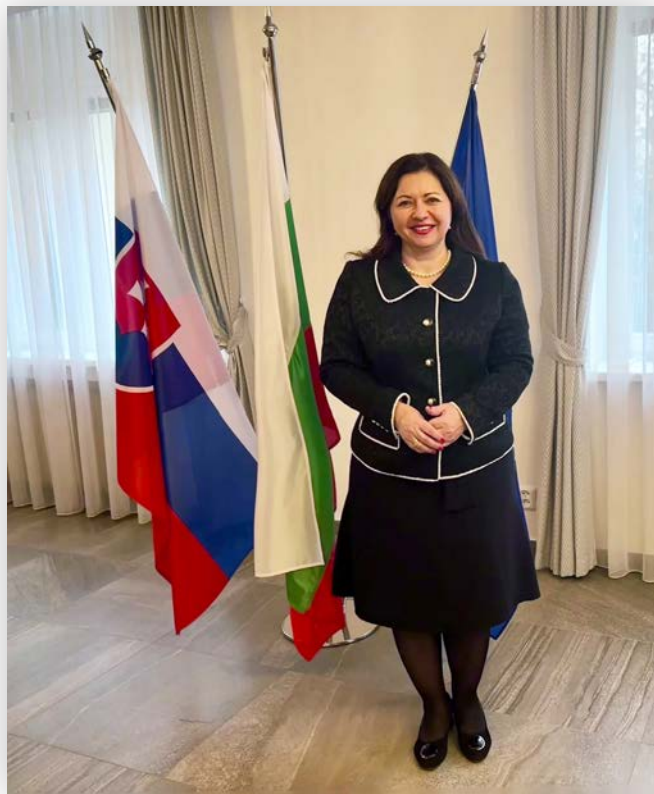
Zameriam sa aj na rozvoj medzištátnych a parlamentných kontaktov. Medzi aktuálne úlohy patrí aj organizácia volieb do bulharského parlamentu.

6. Ako môže veľvyslanectvo ešte viac podporiť bulharskú komunitu na Slovensku?

Veľvyslanectvo má otvorené dvere pre všetkých krajanov. Radi podporíme iniciatívy, ktoré spájajú komunitu a propagujú bulharskú kultúru, jazyk a tradície.

Príkladom je vonkajšia výstava venovaná starovekým pokladom Bulharska, ktorá predstavuje unikátne zlaté a strieborné artefakty vrátane Panagjurského pokladu či nálezov z Varnenskej nekropoly.

Dôležité je pracovať v duchu spolupráce – „zadruhy“, ako hovorí bulharská tradícia. Verím, že

– скъпоценни съдове, бижута, венец, оръжия и други артефакти, намерени на територията на днешна България. Сред тях са шедьоври от световноизвестното Панагюрско съкровище, образци от Варненския халколитен некропол (V хил. пр. Хр.), от Боровското, Вълчитрънското, Летнишкото, Рогозенското и другисъкровища. Показаните фотографии на предмети са безценно свидетелство за високия художествен стил в древността и удивляват със своята забележителна орнаментика и изящност.

Трябва да работим в партньорство и заедно – тази хубава българска дума, която имаме още от времето на българските градинари, които имат своя силен отпечатък в Словакия. Вярвам, че с общи усилия ще възродим това славно и респектиращо минало на българските градинари в Братиславския регион, за да успее вашата инициатива за вписването им в списъка за нематериално културно наследство на ЮНЕСКО на територията на Словакия.

7. Какво бихте пожелали на българите в Словакия и читателите на „Сънародник“?

От сърце пожелavam на сънародниците здраве и кураж, винаги да носят България в сърцата си и с достойнство пазят българските традиции, култура и роден език и го предават на поколенията.

А на читателите на списание „Сънародник“ пожелavam да са солидарни и обединени около българските каузи и да се държат сплотено и в делници, и на празници.

ТЪРЖЕСТВЕН КОНЦЕРТ ПО СЛУЧАЙ НАЦИОНАЛНИЯ ПРАЗНИК НА БЪЛГАРИЯ - 3 МАРТ

Българското посолство в Словацката република и Българският културен институт отбелязаха националния празник на България 3 март с тържествен концерт на квинтет „Пилекадоне“, съпроводени от оперната певица Румяна Костова – сопрано и джазмена Константин Костов „Колко джаз има в барока“.

Тържественото събитие се състоя в една от най-представителните зали в словацката столица - „Огледалната зала“ на историческия дворец „Примациални“. Специален официален гост от България бе заместник-министърът на културата – г-н Виктор Стоянов. От словацка страна почетен гост бе многоуважаемият председател на Словацката академия на науките - доц. д-р Мартин Венхарт. На събитието беше и първото представяне пред дипломатическия корпус и гости от словацки институции, университети, медии и други, пред членовете на българската диаспора и пред приятелите на България, на новоназначения посланик на Р. България в Словацката република

spoločne dokážeme oživiť dedičstvo bulharských záhradníkov na Slovensku a podporiť jeho zápis do zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva UNESCO.

7. Čo by ste zaželi Bulharom na Slovensku a čitateľom časopisu „Sňarodnik“?

Zo srdca želim všetkým krajanom zdravie a odvahu. Nech vždy nosia Bulharsko vo svojich srdciach, zachovávajú jazyk, kultúru a tradície a odovzdávajú ich ďalším generáciám.

Čitateľom časopisu „Sňarodnik“ želim jednotu, solidaritu a súdržnosť – v každodennom živote aj počas sviatkov.

SLÁVNOSTNÝ KONCERT PRI PRÍLEŽITOSTI ŠTÁTNEHO SVIATKU BULHARSKEJ REPUBLIKY 3. MARCA

Bulharské veľvyslanectvo v Slovenskej republike a Bulharský kultúrny inštitút si uctili štátny sviatok Bulharskej republiky 3. marec inovatívnym koncertom kvinteta Pilekadone, ktorý sprevádzala sopranistka, operná speváčka Rumjana Kostova a džezmen Konstantin Kostov - Kolko džezu je v baroku?

Slávnostné podujatie sa konalo v Zrkadlovej sieni historického Primaciálneho paláca v Bratislave. Vzácnym hosťom slávnosti bol štátny tajomník ministra kultúry Bulharskej republiky pán Viktor Stoyanov. Slovenskú stranu reprezentoval veľavážený predseda Slovenskej akadémie vied Doc. Dr. Martin Venhart. Okrem oslavy štátneho sviatku sa na podujatí diplomatickému zboru,

г-жа Снежана Йовева – Димитрова. В своята вълнуваща реч на български и словашки език тя подчерта:

„Националният празник е денят, в който оценяваме свободата повече от всякога, но и осъзнаваме, че тя не е даденост и за нея трябва да се борим отговорно и постоянно, особено днес в тези бурни времена. Денят на Освобождението - Трети март - е паметна дата в нашата хилядолетна история, която събира в едно признателността, родолюбието и възторга от това, че сме българи. Нека с гордост пазим духа на героите, помним тяхната саможертва и с общи усилия градим бъдеще, достойно за България – в обединена Европа!

България и Словакия имат вековни традиции на приятелство и взаимно уважение, които се основават на славянска солидарност и общочовешки ценности, и днес сме там заедно, където исторически винаги сме били - в сърцето на цивилизована Европа.“

Доц. д-р Мартин Венхарт отправи официално поздравление към гостите по повод отбелязването на националния празник на Република България и с въодушевление сподели за сътрудничеството в областта на науката между Словашката и Българската академия на науките, като изрази и своята подкрепа към Н. Пр. Снежана Йовева-Димитрова, пожелавайки ѝ успешен мандат.

Директорът на Българския културен институт – г-жа Ваня Радева – представи творческата биография на изпълнителите на концерта – квинтет „Пилекадоне“ със солисти Румяна Костова – сопрано и Константин Костов – джазмен.

През този музикален сезон в София, една от популярните формации е квинтет „Пилекадоне“. Братиславската публика беше изненадана и зарадвана от джазовото звучене на ренесансови и барокови композитори като Н. Purcell и G.F. Händel. Дори и най-консервативните любители бяха изумени от тази неочаквана симбиоза, която идва от изворите на най-красивата и романтична музика през вековете, поднесена живо, страстно чрез джаз-звученето на нашето съвремие.

Повечето от изпълнителите работят съвместно от времето, когато са били ученици, след което някои от тях поемат нелекия път на утвърждаване на собствената си музикална кариера извън страната. Обединени около основното си ядро Мила Павлова /флейта/, Валентин Методиев /

bulharskej menšine a priateľom Bulharska predstavila nová dezignovaná veľvyslankyňa Bulharskej republiky pani Dr. Snežana Yoveva-Dimitrova. Vo svojom dojemnom príhovore v bulharčine a slovenčine povedala: „Štátny sviatok Bulharskej republiky je deň, kedy si vážime slobodu viac ako inokedy, no zároveň si uvedomujeme, že nie je samozrejmosťou a treba za ňu zodpovedne a neustále bojovať, najmä dnes, v tejto nepokojnej dobe. Deň oslobodenia – tretí marec, je pamätným dňom našej tisícročnej histórie. Spája v sebe vďačnosť, vlastenectvo aj hrdosť na to, že sme Bulhari. S hrdosťou uchovávajme ducha hrdinov, pamätajme na ich sebaobetovanie a budujme spoločným úsilím budúcnosť hodnú Bulharska – v zjednotenej Európe.“

Bulharsko a Slovensko spájajú stáročné tradície priateľstva a vzájomnej úcty, založené na slovanskej solidarite a spoločných hodnotách. Aj dnes stojíme bok po boku tam, kde sme historicky vždy patrili – v srdci civilizovanej Európy.“

Doc. Dr. Martin Venhart zablahoželal hosťom pri príležitosti štátneho sviatku Bulharskej republiky a oduševnene hodnotil vzájomnú vedeckú spoluprácu Slovenskej a Bulharskej akadémie vied a zároveň vyjadril podporu dezignovanej veľvyslankyni Snežane Yovevovej- Dimitrovej a zaželel je úspešný mandát.

Riaditeľka Bulharského kultúrneho inštitútu pani Vania Radeva predstavila tvorivý životopis interpretov koncertu – kvinteta Pilekadone a sólistov sopranistky Rumjany Kostovej a džezmena Konstantina Kostova.

V tejto sofijskej hudobnej sezóne patril k obľúbeným formáciám kvintet Pilekadone. Bratislavské publikum bolo tiež prekvapené a tešilo sa džezovému zvuku renesančných a barokových skladateľov H. Purcella a G.F. Händla. Aj konzervatívnych milovníkov hudby očarila neočakávaná symbiôza, ktorá vyviera z najkrajšej romantickej starobylej hudby v živom vášnivom podaní džezového zvuku súčasnosti.

Väčšina jej interpretov spolupracuje od školských lavíc, z ktorých sa niekoľkí vybrali neľahkou cestou budovania hudobnej kariéry v zahraničí. Ale ich túžba hrať krásnu komornú hudbu, zloženú pre flautu, hoboj, klarinet, fagot a lesný roh ich znova spojila, hoci v inom obsadení, ako za mlada. Členovia základnej zostavy Mila Pavlova /flauta/, Valentin Metodiev /hoboj/, Venelin Piperov /klarinet/, Jasen Teodosiev /lesný roh/, Evgenij Tonev /fagot/ účinkujú ako sólisti v elitných bulharských orchestroch – Sofijská filharmónia, Symfonický orchester Bulharského rozhlasu, Orchester Klasik FM Rádio.

Pilekadone koncertuje na medzinárodných

обой/, Венелин Пиперов / кларинет/, Ясен Теодосиев / валдхорна/ и Евгений Тонев / фагот/, те имат активна кариера като оркестрант-солисти и в елитните български оркестри – Софийска филхармония, СО на БНР, Оркестъра на Класик ФМ Радио.

„Пилекадоне“ участва със самостоятелни концерти в международните фестивали като “Софийски музикални седмици”, “Дни на музиката в Балабановата къща”, “Варненско лято”, Австрийския павилион “FLUCA”, “НОЩ на музеите и галериите” – Пловдив, “Охридско лято” - Македония, “Musica in trincea” – Италия, МузикАртисимо Фест, в международни изложения за културен туризъм и др. Гастролиите на състава извън границите на България преминават с изключителен успех. Представят свои програми в Лондон, Будапеща, Р. Северна Македония, Италия и др.

“Пилекадоне” са носители на отличието на Съюза на българските музикални и танцови дейци “Златна лира” за върхови постижения в изпълнителското изкуство

Солистката Румяна Костова – сопрано, завършва следдипломна квалификация през 2023 г. като стипендиант на Академия „Борис Христов“ в Рим. В периода 2021 – 2022 г. специализира в оперното студио към Театро Комунале в Болоня, Италия. През 2021 г. се дипломира в департамента за Старинна музика в Кралската музикална консерватория в Хага, Нидерландия с най-високата степен за отличие, след като преди това се е обучавала в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ в София.

Константин Костов творив областна модерна джаз, който елегантно съчетава с фолклорни елементи. Друга посока за него са преработките на класически творби с изразните средства на джаза. Пише музика за различни камерни състави, струнен оркестър със солисти. Костов завършва НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София, в класа по джаз пиано. Активно се занимава с композиция и импровизация. Продължава образованието си в Мюнхенската музикална академия като студент на един от титаните на джаз пианото, проф. Леонид Чижик. През 2003 г. е отличен с Grand Prix-Gasteig Competition; свири на фестивалите Regensburg Jazzfest, Munchner Jazzfest, Jazz Segawerk, Stainway Jazzfest и много др. Доцент е по джаз пиано в Hochschule fur Musik und Theater Munchen, където е завършил. Наред с преподавателската работа развива и активна концертна дейност.

На тържествения концерт присъстваха

фестивалоч: Софийскé худобнé тýждне, Дни худбы в Балабановом dome, Варненскé лето, Ракýскý павилон FLUCA, NOC мýзеи а галeриí – в Пловдиве, Охридскé лето в Р. Севернé Македóнско, Musica in trincea – в Талианску, MusicArtissimo Fest, на медзинáроднýх подужатиáх културнeго туризму а дáлшúх. Hostóванe скýпину в зàнрeницúх зàзнáмeнaло мимориáднý úспeхe eщe в Лондýнe, Будапeщú, Рeпубликe Севернé Македóнско, Талианску а индe.

Interpreti Pilekadone sú nositelmi ceny Zvázú bulharskýх худобнýх а танeчнýх творcov Zlatá lýra за vynikájúce výsledky umenia interpretácie.

Sólistka Rumjana Kostova – soprán, ukončila postgraduálne štúdium ako štipendistka Akadémie Borisa Christova v Ríme v r. 2023. V období 2021-2022 sa špecializovala v opernom štúdiu v Teatro Comunale di Bologna v Taliansku. Roku 2021 získala diplom na katedre Starovekej hudby na Kráľovskom hudobnom konzervatóriu v Holandskom Haagu s červeným diplomom, predtým študovala na Národnej hudobnej akadémii Prof. Panča Vladigerova v Sofii.

Konstantin Kostov tvorí v oblasti moderného džezu, ktorý elegantne pretkáva s folklórnymi prvkami. Ďalším smerom jeho tvorby je spracovanie klasických diel výrazovými prostriedkami džezu. Skladá hudbu pre rôzne komorné zoskupenia a sláčikový orchester so sólistami. Kostov ukončil Národnú hudobnú akadémiu Prof. Panča Vladigerova v Sofii – triedu džezového klavíra. Aktívne sa venuje kompozícii a improvizácii. Neskôr sa vzdelával na Mníchovskej hudobnej akadémii u barda džezového klavíra prof. Leonida Čížika. V roku 2023 získal Grand Prix-Gasteig Competition, hral na festivaloch Regensburg Jazzfest, Munchner Jazzfest, Jazz Segawerk, Stainway Jazzfest a na mnohých iných. Je docentom džezového klavíra na Vysokej škole

посланици и дипломати на държавите Австрия, Албания, Азербайджан, Алжир, Бразилия, Великобритания, Германия, Гърция, Грузия, Египет, Израел, Ирландия, Испания, Италия, Индия, Индонезия, Канада, Казахстан, Кипър, Китай, Кувейт, Либия, РС Македония, Нунциатурата, Полша, Португалия, САЩ, Словения, Сърбия, Турция, Унгария, Украйна Франция, Холандия, Хърватия, Чехия, Швейцария, Япония, омбудсмана на Словакия, г-н Роберт Доброводски, дипломати от Министерството на външните работи и европейски въпроси, от Администрацията на Президента, Министерството на образованието, научните изследвания, развитието и младежта, висши административни служители, културни дейци, директори на музеи и галерии, преподаватели, музиканти, журналисти, духовни лица, членове на българската диаспора, сред които директорът и учителите на Българското училище „Хр. Ботев“.

Празненството завърши с изискан коктейл от български вина, любезно предоставени от изба „Вила Мелник“ и деликатеси от българската национална кухня.

БЪЛГАРО-СЛОВАШКИ ДИАЛОГ НА ВИСОКО РАВНИЩЕ: СРЕЩИ И ЧЕСТВАНИЯ НА 3 МАРТ В БРАТИСЛАВА

През изминалия месец на посещение в Братислава беше заместник-министъра на културата на България г-н Виктор Стоянов, по покана на Н. Пр. Снежана Йовева-Димитрова, за да осъществи ползотворни работни срещи и беше официален гост на тържествения прием и концерт по повод националния празник 3 март.

Със съдействието на Н. Пр. Йовева-Димитрова и директорът на Българския културен институт в Прага г-н Володя Гоцев се осъществи ползотворна среща с директора на Историческия музей в Словакия национален музей - Братиславския замък г-н Петър Барта.

Специална презентация на гостуващата международна изложба за големия европейски архитект, словенецът Йосип Плечник бе осъществена от главния куратор и архитект Тодор Иванов, организатор и на Прага архитект уик.

Бяха дискутирани възможности за организация за гостуване на изложби в Братислава от подобен характер или на оригинални съкровища от български музеи, което значително привлича публиката и се популяризира българското културно и историческо наследство.

Експозицията, посветена на визионера Плечник, впечатлява с мултижанровото си

музичкыч уменй в Мнйчове, кде ај выштудовај. Попри педагогичкеј чйнности са актйвне венује концертovanja. На концерте боли прйтомнй зástupcovia дипломатичкего збору з Ракýска, Албáнска, Азербайджану, Алжýрска, Бразýлие, Вељкеј Бритáние, Немецка, Грецка, Грузýнска, Егýпта, Израела, Íрска, Шпаниелска, Талианска, Индия, Индонезýе, Канады, Казахстану, Cyпру, Чýны, Кувajту, Лйbye, Републикы Северне Мачедóнска, зástupcovia Apoštolsкеј nunciatury, Poљска, Portugalsка, USA, Slovinsка, Srbsка, Tureцка, Mađarsка, Ukrajiny, Francýзска, Holandsка, Chorvátска, Čeскеј републикеј, Švajčiarsка, Japonsка, ombudsman Slovensкеј републикеј пán Róbert Dobrovodský, дипломати Ministerstva zahraničných vecí а Euróпских зálezитostí Ministerскеј републикеј, Prezidentsкеј kancelárie, Ministerstva školstva, výskumu, vývoja а mládeže SR, vysoký štátnй úradníчй, зástupcovia културнеј оbce, hudobníчй, novináри, duchovenstvo а членovia bulharsкеј меншйны а оbce, medzi nimi бол ај riaditeľ а učitelia bulharsкеј školy Christa Boteva.

На зáver ослavy са konal koktejl с ochutnávkou víн pивnice Vila Melnik а ponúkali са vyberané bulharské kulinársке specialties.

BULHARSKO-SLOVENSKÝ DIALÓG NA VYSOKEJ ÚROVNI: STRETNUTIA A OSLAVY 3. MARCA V BRATISLAVE

Minulý mesiac navštívil Bratislavu námestník ministra kultúry Bulharska, pán Viktor Stojanov, na pozvanie J.E. Snežany Yovevovej-Dimitrovej, aby s ňou uskutočnil plodné pracovné stretnutia а бол официáльным hostom на slávnostnom koncerte а recepcii pri príležitosti štátneho sviatku 3. marca.

S pomocou J.E. Yovevovej-Dimitrovej а riaditeľa Bulharského културнего институту в Prahe, pána Volođu Gotseva, са uskutočnilo plodné stretnutie с riaditeľom Historického múzea в Slovenskom národnom múzeu на Bratislavskom hrade, pánom Petrom Bartom.

Špeciálnу prezentáciu hostujúcej medzinárodnej výstavy о veľkom euróпском а slovinskom architektovi, Josipovi Plečnikovi, uskutočnil hlavný kurátor а architekt Todor Ivanov, organizátor Pražského týždňa architektov.

Diskutovalo са о možnostiach organizovania hostujúчйх výstav podobného charakteru в Bratislave či vystavovaní originálnых exponátov з bulharských múzeí, čo výrazne zvýši návštevnosť а spopularizuje bulharské културне а historické dedičstvo.

Výstava, venovaná vizionárovi Plečnikovi, zaujme svojim multižánrovým obsahom, kurátorským spôsobom а rozsahom. Je dielom bulharského autora pána Ivanova, ktorý vypracoval podrobnú kurátorskú recenziu а predstavil hostom katalógy.

Slovenské národné múzeum на Bratislavskom

съдържание и кураторски маниер и размах, дело на българина г-н Иванов, който направи подробен кураторски преглед и подари каталози на гостите.

Словашкият национален музей в Братиславския замък откри на 1 октомври 2025 г. изключителната международна изложба, посветена на личността на Йосип Плечник (1872 - 1957) – архитект, педагог и визионер, чието творчество оформя облика на Пражкия замък, столицата на Словения Любляна, но и наследството му се простира до Братислава и Виена.

Впечатляващо е, че изложбата е обединила патронажа на четирима президенти: на Словакия, Словения, Чехия и Австрия. В нея се представя цялостното дело и голям принос в европейската архитектура на Плечник, иницирана от Словенското посолство в Братислава и привлякла хиляди посетители с уникалния си разказ, принос и дизайн, която може да се разгледа до 30.06.2026. Това събитие е пример за активна културна дипломация.

Източник: Посолството на Република България в Словакия

hrade otvorilo 1. októbora 2025 v ý n i m o č n ú medzinárodnú výstavu venovanú osobnosti Josipa Plečnika (1872 – 1957), architekta, pedagóga a vizionára, ktorého dielo formovalo vzhľad Pražského hradu, hlavného mesta Slovinska Ljubľany, ale jeho odkaz siaha aj do Bratislavy a Viedne.

Je pôsobivé, že výstava spojila patronát štyroch prezidentov Slovenska, Slovinska, Českej republiky a Rakúska. Prezentuje celé Plečnikovo dielo a veľký prínos k európskej architektúre, iniciovaná slovinským veľvyslanectvom v Bratislave a priťahujúca tisíce návštevníkov svojím jedinečným príbehom, prínosom a dizajnom, ktorú si môžete pozrieť do 30. 6. 2026. Toto podujatie je príkladom aktívnej kultúrnej diplomacie.

Zdroj: **Veľvyslanectvo Bulharskej republiky na Slovensku**

БЪЛГАРСКО АКТИВНО УЧАСТИЕ В МЕСЕЦА НА ФРАНКОФОНИЯТА В БРАТИСЛАВА

Българското посолство в Братислава и Българският културен институт

Bulharské veľvyslanectvo v Bratislave a Bulharský kultúrny inštitút sa aj tento rok aktívne zapojili do takzvaného „frankofónneho hrnca“ – tradičného kulinárskeho večera, ktorým sa uzatvárajú rozmanité podujatia počas Mesiaca frankofónie.

Podujatie sa uskutočnilo 27. marca vo Francúzskom kultúrnom inštitúte v Bratislave a prilákalo množstvo

активно се включиха и тази година в така нареченото „Франкофонско гърне“ или традиционна кулинарна вечер, с която завършват разнообразните прояви в месецана Франкофонията. Събитието се състоя във Френския културен институт в Братислава на 27 март и привлече много посетители, които се насладиха на разнообразни традиционни храни от страните участнички. Това бяха посолства и културни институти на Франция, България, Белгия, Канада, Швейцария, Гърция, Словакия, Ирландия, Република Северна Македония и Кот д'Ивоар. Щандовете изобилстваха от национални деликатеси и напитки. Сред поканените бяха дипломати от други посолства и институции, франкофони, както и много млади хора, обичащи френската култура и език.

Българският щанд бе украсен с фотоси на народни носии и автентички копривщенски къщи, национални символи, както и предложихме няколко вида (ръчно) домашно приготвена баница, хапки с лютеница, луканка, суджук, българско сирене и кашкавал, както и сладки изкушения. Получихме много комплименти за качеството на българската храна, като извънредният и пълномощен посланик

навštevníkov, ktorí si vychutnali rôzne tradičné jedlá zúčastnených krajín. Zúčastnili sa veľvyslanectvá a kultúrne inštitúty Francúzska, Bulharska, Belgicka, Kanady, Švajčiarska, Grécka, Slovenska, Írska, Severného Macedónska a Pobrežia Slonoviny. Stánky boli plné národných delikates a nápojov. Medzi pozvanými boli diplomati z iných veľvyslanectiev a inštitúcií, frankofóni, ako aj mnohí mladí ľudia, ktorí majú radi francúzsku kultúru a jazyk.

Bulharský stánok bol vyzdobený fotografiami ľudových krojov a autentických koprivštenských domov, národnými symbolmi a ponúkli sme aj niekoľko druhov ručne pripravenej banice, jednohubky s ljuvenicou, lukanku, sudžuk, bulharský syr a kaškaval, ako aj sladké dobroty. Získali sme množstvo komplimentov za kvalitu bulharského jedla, pričom veľvyslankyňa Bulharskej republiky v Slovenskej republike J.E. p. Snežana Joveva-Dimitrova nezabudla vysvetliť, že produkty boli dovezené z Bulharska a banice boli starostlivo pripravené zamestnancami veľvyslanectva a Bulharského kultúrneho inštitútu.

Bulharsko sa pripojilo k Medzinárodnej organizácii frankofónie v roku 1993 a bola to prvá medzinárodná organizácia, do ktorej sa krajina rozhodla vstúpiť

на България в Словашката република Снежана Йовева-Димитрова не пропускаше да поясни, че продуктите са доставени от България, а баниците са направени старателно от екипите на Посолството и БКИ.

България се присъединява към Международната организация на Франкофонията през 1993 г. и това бе първата международна организация, в която страната ни взе решение да встъпи след падането на Желязната завеса. Наред с това България бе първата славянска държава, станала член на МОФ.

Източник: **Посолството на Република България в Словакия**

КАНДИДАТСТВАХМЕ БЪЛГАРСКОТО ГРАДИНАРСТВО ДА БЪДЕ ВПИСВАНО В НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО НА СЛОВАКИЯ- СТИСКАЙТЕ НИ ПАЛЦИ!

През последния период обръщаме специално внимание на темата за българските градинари в Словакия – хора, които със своето трудолюбие, знания и упоритост са оставили незаличима следа в историята на тази страна. Техният разказ не е просто част от миналото, а живо наследство, което заслужава нашето уважение и закрила.

С голяма гордост подадохме кандидатура за вписване на традицията на българските градинари в Словакия в Списъка на нематериалното културно наследство на Словакия. Вярваме, че тя ще заеме своето заслужено място сред ценностите, които свързват поколенията.

През цялата година ще ви представяме статии и интервюта, посветени на тази тема – истории, спомени и свидетелства, които доказват, че наследството на българските градинари е живо и днес.

Стискайте ни палци!

БЪЛГАРСКИТЕ ГРАДИНАРИ В ПИЛИШЧЕВ: МАЙСТОРИТЕ НА ЗЕМЯТА СРЕД СЛОВАШКАТА ОБШНОСТ В УНГАРИЯ

Историята на българското присъствие в унгарското село Пилишчев е

по пáде Железnej оpony. Зároveň, Bulharsko bolo prvým slovanským štátom, ktorý sa stal členom tejto organizácie.

Zdroj: **Veľvyslanectvo Bulharskej republiky na Slovensku**

KANDIDATÚRA BULHARSKÉHO ZÁHRADNÍCTVA NA ZÁPIS DO NEHMOTNÉHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA SLOVENSKA - DRŽTE NÁM PALCE!

V poslednom období venujeme osobitnú pozornosť téme bulharských záhradníkov na Slovensku – ľudí, ktorí svojou usilovnosťou, znalosťami a vytrvalosťou zanechali nezmazateľnú stopu v dejinách tejto krajiny. Ich príbeh nie je len kapitolou minulosti, ale živým dedičstvom, ktoré si zaslúži našu úctu aj ochranu.

S veľkou hrdosťou sme preto podali kandidatúru na zápis tradície bulharských záhradníkov do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Veríme, že si nájde svoje zaslúžené miesto medzi hodnotami, ktoré spájajú generácie.

Počas celého roka vám budeme prinášať články a rozhovory venované tejto téme – príbehy, spomienky aj svedectvá, ktoré dokazujú, že odkaz bulharských záhradníkov je stále živý.

Držte nám palce!

BULHARSKÍ ZÁHRADNÍCI V PILIŠČEVE: MAJŠTRI ZEME MEDZI SLOVÁKMI V MAĎARSKU.

História bulharskej prítomnosti v maďarskej obci Piliščev je pôsobivým príbehom stretnutia dvoch slovanských osudov, ktoré sa preplietli v spoločnom domove pod svahmi pohoria Piliš. Pred viac ako sto rokmi sa proti prúdu Dunaja vydali nezvyčajní cestovatelia – mladí chlapci z regiónu Veliko Tarnovo, z Ljaskovca a z dedín Bistrenci a Radanovo. V batôžkoch si niesli len kúsok chleba a záhradnícku motyku, ktorú nazývali „kalastirka“.

Utekali pred chudobou a vojnami, do Maďarska prichádzali takmer ako deti – často mali len 12–13 rokov. Hranice prekračovali nelegálne, ukrytí vo vreciach na lodiach. Osud ich priviedol do Piliščeva – miesta, kde v tom čase pulzoval živý slovenský jazyk a kultúra.

Bulharskí záhradníci tu nezostali len robotníkmi – rýchlo sa stali „Majstrami“. Zaviedli dovtedy neznáme spôsoby zavlažovania a pestovania sadeníc a ich záhrady začali zásobovať desiatky okolitých obcí.

вълнуващ разказ за срещата на две славянски съдби, които се преплитат в общдом под склоновете на планината Пилиш. Преди повече от сто години по течението на Дунав потеглят необичайни пътници – млади момчета от Търновско, Лясковец и селата Бистренци и Раданово, които носят в торбите си само малко хляб и една градинарска мотика, наречена от тях „каластик“. Те бягат от бедността и войните, пристигайки в Унгария почти като деца, често едва 12-13 годишни, преминаващи границите нелегално, скрити в чували на корабите. Съдбата ги отвежда в Пилишчев – място, където по това време пулсира жива словашка реч и култура. Тук българските градинари не остават просто работници, а бързо се превръщат в „Майсторите“. Те въвеждат непознато дотогава изкуство в напояването и отглеждането на разсада, а градините им започват да снабдяват десетки села в околността, оставяйки спомени за пазарите в съседното Пилишсанта, където местните жени с усмивка казвали, че днес дори патките им ще ядат българска салата.

Интересното в Пилишчев е, че за разлика от други места, тук българските младежи масово избират да останат завинаги, влюбвайки се в местните словашки момичета. Словашките девойки били известни със своята хубост и изключително трудолюбие, като често работели рамо до рамо с българите като надничарки в градините. В тези смесени семейства езиците и културите се слили по естествен път. Макар езиковото родство между българския и словашкия да не е толкова тясно,

Dodnes sa spomína na trhy v neďalekom Pilišsante, kde miestne ženy s úsmevom hovorievali, že dnes budú aj ich kačky jesť bulharský šalát.

Zaujímavosťou Piliščeva je, že na rozdiel od iných miest sa tu bulharskí mladíci rozhodli zostať natrvalo. Zamilovali sa do miestnych slovenských dievčat, ktoré boli známe svojou krásou a pracovitosťou a často pracovali bok po boku s Bulharmi v záhradách.

V týchto zmiešaných rodinách sa jazyky a kultúry prirodzene prelínali. Hoci bulharčina a slovenčina nie sú úplne blízke jazyky, pre záhradníkov bola slovenčina oveľa zrozumiteľnejšia než maďarčina, čo uľahčilo komunikáciu aj vytváranie pevných vzťahov. Dodnes sa zachovala stará záhradnícka pieseň, v ktorej sa bulharský a slovenský jazyk spájajú do jedného osudu: „Mila, mila, čo mám robiť, hej, či vandruvat, či sa ženit? Vandruvat ma nohy bolia, hej, ženit sa mi nedovolia...“ Na čo dievčatá odpovedali po slovensky: „Ešte si len husi pásla, ej, už si sa mi v srdci trasla...“

Táto jedinečná atmosféra vytvorila generácie s trojakou identitou – deti vyrastali ako Bulhari, Slováci aj Maďari zároveň. Boli pokrstené v rímskokatolíckej viere svojich slovenských matiek, čím sa pevne začlenili do miestnej komunity, no zároveň si zachovali bulharské priezviská ako Dimitrov, Conev či Panajotov.

Ich život bol naplnený neustálou prácou, rozdelený medzi novú vlasť a vzdialenú spomienku na rodný kraj, do ktorého sa mnohí už nikdy nevrátili.

Dnes potomkovia, ako napríklad Jozef Vojcek, uchovávajú pamiatku na svojich predkov – starostlivo opatrujú staré nástroje a čerpadlá, ktoré dodnes symbolizujú česť a hrdosť.

за градинарите словашката реч била много по-разбираема и близка от унгарската, което улеснило общуването и създаването на здрави връзки. До днес се помни старата градинарска песен, в която българското и словашкото се сливат в обща съдба: „Мила, мила, чо мам робит, хей, чи вандруват, чи са женит? Вандруват ма нохи бола, хей, женит са ми недовола...“, на което момичетата отговаряли на чист словашки: „Еще си лен хуси пасла, ей, уж си са ми срдци трасла...“

Тази уникална среда ражда поколения с тройна идентичност – децата в тези семейства израстват като българи, словаци и унгарци едновременно. Те биват кръщавани в римокатолическата вяра, изповядвана от техните словашки майки, което окончателно ги вражда в местната общност, но гордо продължават да носят и предават българските си фамилни имена като Димитрови, Цоневи и Панайотови. Животът на тези хора преминава в денонощен труд, разкъсан между новата родина и далечния спомен за бащиния край, до който мнозина така и не успяват да се завърнат. Днес наследници като Йозеф Войцек пазят жива паметта за своите дядовци, съхранявайки старите инструменти и помпи, които са символ на чест и до днес. Историята на Пилишчев е доказателство, че българският корен, присаден върху словашкото дърво в сърцето на Унгария, е създал общност, в която трудът носи уважение, а любовта заличава границите.

Използвани материали: **Йозеф Войцек** (сп. „Хемус“, 2010) и научно изследване на д-р **Й. Тютюнков-Христов** и **М. Тютюнкova** за **Българския изследователски институт в Унгария**.

ЙОНКА ГАНЕВА - ЖИВА НИШКА НА ТРАДИЦИЯТА НА БЪЛГАРСКОТО ГРАДИНАРСТВО

Българските градинари са оставили дълбока следа в историята на Словакия. Със своя труд, знания и отношение към земята те не само са изхранвали поколения, но и са създавали културна връзка между два народа.

Йонка, ти си потомка на български градинари. Разкажи ни за своите корени.

Моите корени са в България – по-точно във Великотърновския край, в село Поликраище, много обичано място за нас, потомците.

Моите баба и дядо по майчина линия идват в бивша Чехословакия след войната през 1947 г. и се установяват в Братислава. Това не е случайно – от това село много мъже са заминавали в чужбина, за да работят и издържат семействата си.

Дядо ми имал брат тук и заедно започнали

Прибег Пилишчева je dôkazom, že bulharský koreň, zasadený do slovenského stromu v srdci Maďarska, vytvoril komunitu, v ktorej práca prináša úctu a láska prekonáva hranice.

Použité zdroje: **Jozef Wojcek** (časopis Hemus, 2010) a vedecký výskum dr. J. Tjutjunktov-Christova a M. Tjutjunktovej pre Bulharský výskumný inštitút v Maďarsku.

JONKA GANEVA - ŽIVÁ NIŤ TRADÍCIE BULHARSKÉHO ZÁHRADNÍCTVA

Bulharskí záhradníci zanechali hlbokú stopu v histórii Slovenska. Svojou prácou, vedomosťami a citom k pôde nielen vyživovali celé generácie, ale aj vytvárali kultúrne spojenie medzi dvoma národmi. Ich záhradníctvo nie je len obživa – je to vedomosť odovzdávaná z generácie na generáciu, od srdca k srdcu.

Dnes sa rozprávame s Jonkou Ganevou – potomkyňou bulharských záhradníkov, ktorá v tejto tradícii pokračuje a uchováva pamäť svojich predkov.

Jonka, si potomkyňa bulharských záhradníkov. Porozprávaj nám o svojich koreňoch.

Moje korene siahajú do Bulharska – presnejšie do Velikotarnovského kraja, do dediny Polikrajište, pre nás potomkov veľmi milovanej časti Bulharska.

Moji starí rodičia z matkinej strany prišli do bývalého Československa po vojne, v roku 1947, a usadili sa v Bratislave. Nebola to náhoda – z tejto známej dediny odchádzalo veľa mužov za prácou do zahraničia, aby uživilo svoje rodiny. Môj dedko tu mal staršieho brata, ktorý tu už žil s rodinou, takže si navzájom pomáhali a pracovali na družstve.

Boli to veľmi ťažké časy, ale nebáli sa a pracovali. Postupne si zadovážili vlastné pozemky, na ktorých začali pestovať bulharskú zeleninu a predávať ju na trhu.

Moja mama sa narodila v Bulharsku, mala tri roky, keď prišla s rodičmi do Československa. Tu vyrastala a chodila do školy. Veľa príbehov sme počúvali nielen od starých rodičov, ale najmä od mamy, ktorá to všetko zažila – ťažkú prácu, aj to, že pomáhať museli aj deti.

Napriek tomu sa žilo dobre, veselo, ľudia si nezávideli a boli šťastní.

Aké spomienky si si z detstva odniesla?

Aj my sme od malička chodili s rodičmi na záhradu k dedkovi a museli sme pomáhať. Máme veľa spomienok – veselých aj menej veselých, lebo ako deti sme sa radšej chceli hrať, chodiť na výlety a byť s kamarátmi, než pracovať na poli.

Ja osobne som mala k tomu bližšie. Mám staršiu sestru, ale mňa tá práca bavila. Rada som počúvala starších, ako sa rozprávajú, žartujú a смеjú sa pri práci. Na Trnávke bolo družstvo, kde pracovalo veľa Bulharov. Organizovali rôzne podujatia, svadby a stretnutia, na

работа в кооперацията. Времената били трудни, но с труд и постоянство постепенно създали свои градини и започнали да продават зеленчуци.

Какви спомени пазиш от детството си?

И ние като деца помагахме в градината. Имаме много спомени – както весели, така и по-трудни, защото повече ни се искаше да играем.

Аз обаче обичах тази работа. Харесваше ми да слушам възрастните, как се шегуват и разговарят по време на работа.

Помня и събиранията на българите – сватби, празници, срещи – винаги бяха много весели.

Какви бяха хората от това поколение?

Бяха трудолюбиви, добри и усмихнати хора. Никога не се оплакваха, въпреки трудностите.

Спомням си „баба Софка“ – силна жена, която винаги намираще повод за усмивка.

Какви бяха отношенията със словаците?

Отношенията бяха много добри. Българите бяха уважавани заради своята работливост и доброта.

Имало е взаимопомощ и разбирателство.

Как изглежда днес твоята градина?

Днес със съпруга ми имаме малка градина, в която отглеждаме български зеленчуци – най-вече домати от български сортове.

Отглеждаме също чушки, патладжан и други

кotliných som ako dieťa nemohla chýbať. Tieto veselé chvíle ma sprevádzajú dodnes.

Акí boli ľudia z tej generácie?

Ľudia boli milí, usmiati a vďační za prácu. Pamätám si na „babu Sofku“, mamu mojej krstnej mamy – bola to žena „do voza aj do koča“. Vychovala štyri deti a nikdy sa nestážovala. Naopak, vždy rozprávala veselé príhody z práce na družstve.

Bola to generácia silných a pracovitých ľudí, ktorí si vážili život.

Акé boli vzťahy so Slovákmi?

Myslím si, že vtedy boli vzťahy veľmi dobré. Ľudia si Bulharov vážili – pre ich pracovitost, dobrosrdečnost a prístup k životu.

Slováci si navzájom pomáhali s Bulharmi. Môj dedko sa rýchlo naučil po slovensky a postaral sa o rodinu. Moju mamu dal do školy, ktorú úspešne dokončila.

Žiaľ, dnes už takéto vzťahy vidíme menej často.

Днес pokračуеш в tejto tradícii. Ako vyzerá tvoja záhrada?

Днес máme s manželom menšiu záhradku, kde si pestujeme vlastnú zeleninu – najmä bulharské odrody paradajok. Semienka si prinášame z Bulharska a pestujeme si vlastné sadenice.

Je fascinujúce sledovať, ako z malého semienka vyrastie silná rastlina plná plodov. Okrem paradajok pestujeme aj papriku, baklažán, mrkvu, zeler, cibuľu a

зеленчуци. Работата в градината ни носи радост и удовлетворение.

Участва ли съпругът ти?

Да, много активно. Той е родом от Русе и много обича работата в градината.

Какво би искала да кажеш на младите?

Да пазят традициите, да уважават възрастните и да не забравят корените си. Това е най-ценното.

НАДЯ ЛАЗАРОВА: ЖЕНА, В КОЯТО СЕ СЪЧЕТАВАТ ИНЖЕНЕРНА ПРЕЦИЗНОСТ И БЪЛГАРСКА СТРАСТ

Малко са лицата, които зрителите на някогашната Словашка телевизия помнят толкова добре, колкото нейното. Но Надя Лазарова не е само бивша телевизионна икона. Тя е дъщеря на мъж, който идва от България да учи в Словашкия Технически университет и въпреки несигурността на войната тук намира дом, приятелства и любов. В интервю за списание „Сънародник“ Надя разкрива история за това как българската общност в Братислава е държала заедно, защо оранжерии са символ на приятелства за цял живот и каква роля играят корените в живота ѝ – корени, които се простират далеч отвъд границите на Словакия.

I. Корени и семейно наследство

1. Вашата семейна история звучи като филмов сценарий. Баща Ви идва в Словакия да учи инженерство по време на война. Как си спомняте тези времена и неговите разкази за „градинарската солидарност“?

Пътят на баща ми към Словакия беше продиктуван от неспокойните времена. Първоначално започва да учи в Белград, но когато Втората световна война затваря университетите там, той се насочва към Братислава. Често си спомняше тежките години – студентите сами плащали обучението си, затова той нощем разтоварвал

cesnak.

Paradajok máme približne 200 kolíkov – je to naozaj vášeň. Je to príjemná práca na čerstvom vzduchu – spojenie užitočného s príjemným.

Zapája sa do práce aj tvoj manžel?

Môj manžel je rodený Bulhar, pochádza z Rusie. Sme spolu 30 rokov a tento rok oslávime výročie sobáša.

Veľmi rád sa zapája do práce v záhrade. Aj keď je to fyzicky náročné, robí to s radosťou. Kedysi bol vášnivý rybár, dnes ho úplne pohltilo pestovanie zeleniny.

Odovzdávaš mu skúsenosti svojich predkov?

Áno, spočiatku sa učil od mojich rodičov, starej mamy aj odo mňa. Dnes je už taký skúsený „záhradník“, že si poradí aj sám.

Proces pestovania je náročný a vyžaduje veľa trpezlivosti a starostlivosti, ale výsledok stojí za to – máme vlastnú kvalitnú domácu zeleninu.

Delíš sa o svoje skúsenosti aj s ostatnými?

Samozrejme. S priateľmi a známymi si navzájom radíme, vymieňame si skúsenosti a niekedy aj sadenice.

Nemáme problém ukázať aj prakticky, ako sa všetko pestuje od začiatku.

Čo by si chcela odkázať mladým generáciám?

Bola by som rada, keby mladí ľudia poznali tradíciu bulharských záhradníkov. Je to krásne remeslo a dnes sa k nemu ľudia opäť vracajú.

Najdôležitejšie je vážiť si starších, ich prácu a nezabúdať na našich predkov. To je to najcennejšie.

NAĐA LAZAROVÁ: ŽENA, V KTOREJ SA SNŮBI INŽINIERSKA PRECÍZNOŠŤ S BULHARSKOU VÁŠŇOU

Máloktorá tvár je pre divákov niekdajšej Slovenskej televízie taká známa ako tá jej. Naďa Lazarová však nie je len bývalou televíznou ikonou. Je dcérou muža, ktorý prišiel z Bulharska študovať na STU a napriek vojnovnej neistote tu našiel domov, priateľstvá a lásku. V rozhovore pre časopis Krajan nám Naďa poodhalila príbeh o tom, ako bulharská komunita v Bratislave držala pokope, prečo sú skleníky symbolom celoživotných priateľstiev a akú

вагони, за да се издържа. Именно тогава се проявява прочутата българска сплотеност. Бедните студенти били приютявани от сънародници – български градинари. Те им давали не само подслон, но и

úlohu v jej živote zohrávajú korene, ktoré siahajú ďaleko za hranice Slovenska.

I. Korene a rodinné dedičstvo

1. Vaša rodinná história znie ako filmový scenár. Váš otec prišiel na Slovensko študovať inžinierstvo v čase, keď vypukla vojna. Ako si na tie časy a na jeho rozprávanie o „záhradníckej solidarite“ spomínate?

Otcova cesta na Slovensko bola vynútená nepokojnou dobou. Pôvodne začal študovať v Belehrade, no keď druhá svetová vojna zatvorila brány tamojších univerzít, jeho kroky viedli do Bratislavy. Často spomínal na tie tvrdé časy – študenti si vtedy museli školu platiť sami, a tak po nociach chodil vykladať vagóny, aby si zarobil na vzdelanie. Práve vtedy sa prejavila tá povestná bulharská spolupatričnosť. Chudobných študentov prichýlili ich krajanovia, bulharskí záhradníci. Poskytli im nielen strechu nad hlavou, ale aj tanier teplého jedla. Práve tam, v kruhu krajanov, sa zrodili priateľstvá, ktoré v našej rodine pretrvali celé generácie.

2. Spomínali ste, že otec ako inžinier neskôr pomáhal bulharským záhradníkom projektovať skleníky. Bola táto vzájomná pomoc prirodzenou súčasťou bulharskej komunity v Bratislave?

Absolútne. Pamätám si otca, ako už ako uznávaný inžinier projektoval skleníky, no neváhal v záhrade priložiť aj ruku k dielu. V našej komunite sme prirodzene zdieľali všetky radosti aj smútky. Svadby, narodeniny či oslavy sviatkov – boli to úžasné časy, na ktoré veľmi rada spomínam. Nikto neriešil stavovské rozdiely; či bol niekto záhradník, doktor alebo inžinier, všetci boli v prvom rade Bulhari, ktorí si v dobrom aj zlom nezištne pomáhali.

3. Mali ste so sestrou v detstve pocit, že vyrastáte v inom, „bulharskejšom“ prostredí než vaši rovesníci? Čo u vás doma voňalo Bulharskom?

Moja sestra aj brat sú odo mňa výrazne starší. Oni začali chodiť do školy ešte v Sofii, odkiaľ náš otec pochádzal, a moja sestra tam ako talentovaná klaviristka odštartovala svoju umeleckú dráhu. Ja som sa síce narodila už v Bratislave, no „vôňa“ Bulharska u nás bola všadeprítomná – v jedlách, zvykoch, typickej keramike či hudbe. A, samozrejme, v otcovej bulharskej slovenčine. Mojim spolužiakom sa zdalo čudné, ako otec rozpráva, no mne to prišlo úplne prirodzené, veď sme v tom vyrastali. Výrazy ako „Laurel a Chardy“ či „zchasn timer svetlo“ boli u nás bežné. A keď sme neposlúchali, varovanie „šte jedeš boj“ (dostaneš bitku) nebolo treba opakovať dvakrát. Paradoxom však je, že otec so mnou doma bulharsky nikdy nehovoril. Jazyk som sa naučila u babičky v Sofii a spisovnú podobu som si osvojila až počas štúdia tlmočníctva a prekladateľstva na Filozofickej fakulte. Bolo úsmevné, keď mi Bulhari, ktorým som ako študentka tlmočila, hovorili: „Ty naše šopče!“ – vraj mi v hlase stále prerážal ten ich rázovitý šopský dialekt.

4. Vaši synovia navštevovali bulharskú školu

топла храна. Там се раждат приятелства, които в нашето семейство продължават поколения.

2. Споменахте, че по-късно баща Ви като инженер помагал на българските градинари с проектирането на оранжерии. Беше ли тази взаимопомощ естествена част от общността?

Абсолютно. Помня как баща ми, вече уважаван инженер, проектираше оранжерии, но също така работеше и физически в градината. В нашата общност споделяхме радостите и трудностите заедно. Сватби, рождени дни, празници – това бяха прекрасни времена. Нямаше значение дали някой е градинар, лекар или инженер – всички бяхме преди всичко българи, които си помагат безкористно.

3. Имаште ли усещането, че растете в по-„българска“ среда от връстниците си?

Сестра ми и брат ми са по-големи от мен. Те са учили в София, където сестра ми започва кариерата си като пианистка. Аз съм родена в Братислава, но България присъстваше навсякъде у дома – в храната, традициите, музиката и езика. Баща ми говореше специфичен българо-словашки език, който на другите им звучеше странно, но за мен беше естествен. Българския научих при баба си в София, а книжовния език – по-късно в университета.

4. Защо беше важно децата Ви да запазят българските си корени?

За мен това е изключително важно. Синовете ми се гордеят с произхода си, както и внуците ми. Семейството ни е балканска смесица – съпругът ми е сърбин – но българското влияние е най-силно.

II. Професионален път

1. Помогна ли Ви българският темперамент в телевизията?

Да, помогна ми да премина през трудни моменти, но като водеща на новини трябваше да го контролирам. Емоциите оставаха „зад кадър“.

2. Какво беше най-трудното при преминаването към друга кариера?

Беше много трудно. Останах сама с две малки деца и трябваше да съчета работата и семейството. С помощта на майка ми успях.

III. Идентичност и съвремие

v Bratislave. Bolo pre Vás dôležité, aby si aj ďalšia generácia uchovala jazyk a kontakt s bulharskou kultúrou? Ako vnímajú svoje korene oni?

Bolo a stále je to pre mňa nesmierne dôležité. Moji synovia sa hrdo hlásia k svojim koreňom a v rovnakom duchu vediem aj svoje vnúčatá. Naša rodina je veľký „mix“ – môj manžel, otec mojich synov, je Srb, takže balkánsky temperament je u nás veľmi výrazne prítomný. Dovolím si však povedať, že ten bulharský vplyv je v našom rodinnom živote dominantný.

II. Profesionálna cesta: Od obrazoviek k verejnému životu

1. Slováci vás roky vnímali ako stálicu televíznych obrazoviek. Pomáhal vám váš bulharský temperament v náročnom prostredí televízie, alebo ste ho museli pred kamerami skôr krotiť?

Môj bulharský temperament mi v mnohom pomohol prežiť náročné obdobia pracovného života. Keďže som však moderovala hlavnú spravodajskú reláciu Televízne noviny, Svet v obrazoch a iné seriózne formáty, pred kamerou som ho musela tmiť. Ten „ohneň“ v sebe som držala pod pokrievkou len dovtedy, kým nezhaslo červené svetlo v štúdiu – potom sa už prejavil naplno.

2. Z televízneho prostredia ste neskôr prešli do sveta komunikácie a politiky. Čo pre vás bolo v tejto zmene najväčšou výzvou?

Dlho som žila v presvedčení, že v televízii ostanem navždy, nevedela som si predstaviť inú prácu. Život ma však naučil, že môžem rásť aj v iných pozíciách. Nebudem klamať, bolo to veľmi náročné obdobie. Zostala som veľmi skoro sama s dvoma malými deťmi a najväčšou výzvou bolo skĺbiť náročnú prácu s rodinou. Ale aj vďaka obrovskej pomoci mojej mamy som to zvládla, a myslím si, že veľmi dobre.

III. Identita a súčasnosť

1. Bulhari sú známi svojou pohostinnosťou a srdečnosťou. Ktorú vlastnosť po otcovi si na sebe najviac ceníte?

Pohostinnosť a srdečnosť boli u nás doma vždy prítomné a zostalo to tak dodnes. Všetci moji priatelia, známi aj partnerky mojich synov milujú našu bulharskú kuchyňu a bohato prestretý stôl plný dobrôt. Otec bol

1. Коя българска черта цените най-много?

Гостоприемството и сърдечността. Българската кухня е важна част от живота ни и я предаваме на следващите поколения.

2. Поддържате ли връзка с България?

Да, макар и не толкова активно както преди. Въпреки натовареното ежедневие се старая да поддържам връзките си.

3. Какво бихте казали на младите българи в чужбина?

Понякога ще се чувствате изгубени. Но помнете кои сте. Носите България в себе си – нейната сила, хумор и устойчивост. Домът не е само място – той е нещо вътре във вас.

23-ТО ИЗДАНИЕ НА ТУРНИРА ПО ТАБЛА

Дружеството на словаците от България организира на 21 февруари 2026 г. вече 23-тото издание на традиционния турнир по табла. В събитието участваха 17 състезатели, които бяха разделени в три групи – професионалисти, начинаещи и юноши.

В групата на юношите участваха Хеленка Конярикова и Мишко Сикора. Децата получиха грамоти за своето старание и игра, като всеки от тях си тръгна с победителска купа.

В групата на начинаещите премериха сили 8 участници. В тази категория приветствахме и нови играчи, а дори и Хеленка изпробва силите си сред начинаещите. Първо място спечели Беата Полякова, второ място зае Лидка Затурецка, а трето място завоюва Хеленка.

Също 8 състезатели се включиха и в групата на професионалистите. Трето място спечели Петер Кубович-старши, второто място бе за Зузка Тиха, а първото място, заедно с преходната купа, завоюва Доминик Мичуда, който след години отново се присъедини към нас.

Радва ни, че броят на новите играчи се увеличава, а по-опитните постепенно преминават в по-високите групи. Пример за това е Лукашко Кралович, който преди две години премина в групата на професионалистите, макар че тази година не успя да участва в турнира. Подобен е и примерът с Хеленка, която от групата на юношите изпробва играта при начинаещите и се представи успешно.

Пожелаваме успех на нашия нов малък талант Мишко Сикора да се придвижи скоро към групата на начинаещите.

П о з д р а в я в а м е

в кухнята скutočný majster, no nebol na to sám. Moja mama sa od neho s láskou naučila pripravovať všetky bulharské špeciality a otec jej neskôr s radosťou a dôverou odovzdal kuchárske žezlo. Mali sme teda so súrodencami dvoch výnimočných učiteľov bulharskej kuchyne a túto vášeň sme po nich zdedili všetci traja. Okrem lásky k jedlu nám však rodičia do vienka dali aj cielavedomosť a obrovskú húževnatosť – hodnoty, ktoré do nás úspešne vštepili.

2. Udržiavate stále kontakt s bulharskou komunitou na Slovensku alebo priamo s rodinou v Bulharsku? Kam sa v Bulharsku najradšej vraciate?

Kontakt udržiavam čiastočne, hoci už nie v takej miere ako kedysi. Žijeme vo veľmi hektickej dobe, no napriek tomu sa snažím pestovať vzťahy tu na Slovensku aj priamo v Bulharsku.

3. Časopis Kraján spája ľudí, ktorí majú domov na dvoch miestach súčasne. Čo by ste odkázali mladým ľuďom z bulharskej menšiny, ktorí dnes na Slovensku hľadajú svoju cestu?

Sú dni, keď sa môžete cítiť stratení. Keď vám bude chýbať domov, melódia jazyka, vôňa jedla či hlas blízkych. Možno nadobudnete pocit, že sem úplne nepatríte, no tam už tiež nie ste tak doma ako kedysi. Práve v takých chvíľach si spomeňte, kto ste. Nie ste len cudzinci v novej krajine. Ste ľudia, ktorí v sebe nesú vzácné príbehy svojich rodín, svojho detstva a svojich miest. Nesiete v sebe Bulharsko – jeho silu, hrdosť, humor aj schopnosť prežiť ťažké časy. To nie je niečo, čo treba potláčať; to je dar, ktorý si treba chrániť. Možno raz zistíte, že „domov“ už nie je len jedno konkrétne miesto na mape. Domov je sila, ktorú nosíte v sebe – a tú vám nikto nevezme.

23. ROČNÍK V TURNAJI TABLA

Spolok Slovkov z Bulharska usporiadal dňa 21. februára 2026 už 23. ročník tradičného turnaja v hre Tabla. Na podujatí sa zúčastnilo 17 hráčov, ktorí boli rozdelení do troch družstiev – profesionál, začiatovník a junior.

V družstve junior si zahrli Helenka Koňariková a Miško Sýkora. Deti za svoju snahu a hru získali diplomy a každý si odniesol víťazný pohár.

V družstve začiatovník si zmeralo sily 8 hráčov. V tejto kategórii sme privítali aj nových účastníkov a dokonca aj Helenka si vyskúšala hru medzi začiatovníkmi. Prvé miesto získala Beata Poliaková, druhé miesto obsadila Lydka Záhurecká a tretie miesto si odniesla Helenka.

Rovnako 8 hráčov súťažilo aj v družstve profesionál. Tretie miesto vybojoval Peter Kubovič

победителите и с нетърпение очакваме следващото издание в същата приятна атмосфера.

Автор: **Катка Коњарикова**
председател на Дружеството
на словаците от България

СРЕЩА, КОЯТО УКРЕПИ НАШИТЕ КОРЕНИ

На 7 март 2026 г. в помещенията на хотел „Ниви“ се проведе Общото събрание на Дружеството на словаците от България, което премина в спокойна и приятелска атмосфера с участието на членове и скъпи гости. Още по време на регистрацията, която се състоя между 9:00 и 10:00 ч., участниците бяха сърдечно посрещнати и приятно изненадани с малък жест – традиционни мазеници. Благодарности за тяхната подготовка заслужава Анна Коларикова.

Официалната програма започна в 10:00 ч. с приветствие към членовете и гостите, след което последваха изказвания на поканените гости. Своето присъствие ни оказаха Снежана Йовева-Димитрова, извънреден и пълномощен посланик на Република България, Рената Гомбарова, председател на Дружеството на словаците от

st., druhé miesto patrilo Zuzke Tichej a prvé miesto spolu s putovným pohárom získal Dominik Mičuda, ktorý sa k nám po rokoch opäť pripojil.

Veľmi nás teší, že pribúdajú noví hráči a tí skúsenejší postupujú medzi jednotlivými družstvami. Príkladom je Lukáško Kráľovič, ktorý sa predminulý rok posunul do skupiny profesionálov, hoci sa tento rok turnaja nemohol zúčastniť. Podobne aj Helenka, ktorá si zo skupiny juniorov vyskúšala hru medzi začiatočníkmi a darilo sa jej.

Držíme palce nášmu novému malému talentu Miškovi Sýkorovi, aby sa čoskoro prebojoval do skupiny začiatočníkov.

Vítazom gratulujeme a tešíme sa na ďalší ročník v rovnako príjemnej atmosfére.

Autor: **Katka Koňariková**
predsedníčka Spolku Slovákov z Bulharska

STRETNUTIE, KTORÉ POSILNILO NAŠE KORENE

Dňa 7. marca 2026 sa v priestoroch Hotela Nivy uskutočnilo Valné zhromaždenie Spolku Slovákov z Bulharska, ktoré prebehlo v pokojnej a priateľskej atmosfére za účasti členov i vzácných hostí. Už počas registrácie, ktorá prebiehala v čase od

Унгария, Самуел Йованкович, председател на Дружеството на словаците от Югославия, Любомир Кмет, председател на Сдружението за генеалогични изследвания на долноземските словаци, заедно със съпругата си Ева Кметова – бивша председателка на Дружеството на словаците от Унгария, както и евангелическият пастор Норберт Хайски.

Част от уводната програма беше и тържественото връчване на награди – наградата от литературния конкурс „Долноземско златно перо 2025“, възпоменателни медали и Наградата „Щефан Зеленак“. Наградата от литературния конкурс получи Алжбета Страпакова, а възпоменателни медали бяха връчени на Анна Тутичова, Павел Червенак, Рудолф Бихари, Мирко Демак, Златка Матлакова, Павел Томашович, Норберт Хайски, Анна Хекелова и Марио Анталик.

На заседание на управителния съвет на дружеството беше взето решение да се учреди Наградата „Щефан Зеленак“ в чест на основателя и първи председател на дружеството. Тази година наградата беше присъдена на професор Ян Ботик и Мартин Микулаш.

Наградата „Щефан Зеленак“ се присъжда на личности, които дългосрочно и последователно са допринесли за съхраняването и развитието на словашкия език, култура и идентичност на словаците от България. Тя отличава също принос в обществената, културната и общностната дейност и подкрепата за връзките между словаците, живеещи в Долна земя и в Словакия.

Наградата се връчва обикновено веднъж годишно по тържествен повод, най-често по време на Общото събрание. Лауреатът получава стъклен плакет. Предложения за наградата могат да подават членове на дружеството или неговият управителен съвет, а носителят се определя от съвета или от упълномощена комисия. Наградата носи името на личност, символизираща ценностите на работа за общността, съхраняване на традициите и укрепване на принадлежността на словаците в чужбина.

В работната част на събранието бяха избрани проверители, преброителна комисия и протоколчик. След

9:00 до 10:00, болі учасníci srdečne vítaní a potešení milou pozornosťou v podobe tradičných masteničiek. Za ich prípravu patrí poďakovanie Anne Kolárikovej. Oficiálny program otvorilo o 10:00 privítanie členov a hostí, po ktorom nasledovali príhovory pozvaných hostí. Svojou účasťou nás poctili Snežana Joveva-Dimitrova, mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Bulharskej republiky, Renata Gombarova, predsedníčka Spolku Slovákov z Maďarska, Samuel Jovankovič, predseda Spolku Slovákov z Juhoslávie, Lubomír Kmeť, predseda Združenia pre genealogický výskum dolnozemsých Slovákov, spolu s manželkou Evou Kmeťovou, bývalou predsedníčkou Spolku Slovákov z Maďarska, ako aj evanjelický farár Norbert Hajský.

Súčasťou úvodnej časti bolo aj slávnostné odovzdávanie ocenení – Ceny za literárnu súťaž Dolnozemské zlaté pero 2025, pamätných medailí a Ceny Štefana Zelenáka. Cenu za literárnu súťaž si odniesla Alžbeta Strapáková, pamätné medaily sme udelili Anne Tutičovej, Paľkovi Červenákovi, Rudolfovi Bihárymu, Mirkovi Demákovi, Zlatke Matláčkovej, Paľkovi Tomašovičovi, Norbertovi Hajskému, Anne Hekelovej a Máriovi Antalíkovi.

Na zasadnutí výboru Spolku sme sa rozhodli založiť Cenu Štefana Zelenáka na počesť nášho zakladateľa a prvého predsedu Spolku. Tohto roku sme sa rozhodli cenu udeliť profesorovi Jánovi Botikovi a Martinovi Mikulášovi.

Cena Štefana Zelenáka je ocenenie udeľované jednotlivcom, ktorí sa dlhodobo a systematicky zaslúžili o zachovanie a rozvoj slovenského jazyka, kultúry a identity Slovákov z Bulharska. Zároveň oceňuje prínos v oblasti spolkového, kultúrneho či komunitného života a podporu vzťahov medzi Slováckmi žijúcimi na Dolnej zemi a na Slovensku.

Cena sa udeľuje spravidla raz ročne pri slávnostnej príležitosti, najčastejšie na valnom zhromaždení Spolku. Laureát získava ocenenie vo forme sklenenej plakety.

Návrhy na udelenie ceny podávajú členovia Spolku alebo jeho Výbor, pričom o laureátovi rozhoduje Výbor alebo poverená komisija. Ocenenie nesie meno osobnosti, ktorá symbolizuje hodnoty práce pre komunitu, uchovávanie tradícií a posilňovanie spolupatričnosti Slovákov v zahraničí.

това беше представен отчет за дейността на дружеството, който беше обсъден и одобрен. Също така беше разгледан и приет финансовият отчет.

Членовете обсъдиха и бъдещите планове, както и проекта за бюджет за следващия период. Цялото заседание протече в конструктивен дух с акцент върху по-нататъшното развитие на дружеството и укрепването на взаимните връзки.

В заключение изказваме искрена благодарност на всички членове на управителния съвет за помощта при организацията на събитието и най-вече на всички членове на дружеството за тяхното участие и подкрепа. Общото събрание отново потвърди силата на общността и общия стремеж към съхраняване на културното наследство.

втор: **Катка Конярикова**
председател на Дружеството
на словациите от България

УЧЕНИЦИ ОТ БСУ „ХРИСТО БОТЕВ“ В БРАТИСЛАВА ПРЕМЕРИХА ЗНАНИЯ В СЪСТЕЗАНИЕТО „СТАНИ ЛЕВСКИ“

По повод 153 години от гибелта на Апостола на свободата Васил Левски и 148 години от Освобождението на България, в БСУ „Христо Ботев“ в Братислава се проведе училищното състезание „Стани Левски“. В него участваха отбори от ученици от 5. до 12. клас, които премериха знанията си за живота и делото на най-светлата фигура в българската националноосвободителна борба.

Състезанието беше организирано под формата на популярната образователна игра „Стани богат“, а въпросите – подготвени и модерирани от учителя по история г-жа Петя Михайлова – поведоха участниците по стъпките на Дякона. Учениците трябваше да покажат не само фактически знания, но и разбиране за героизма, жертвоготовността и изключителната находчивост на Левски – човекът, който сякаш успяваше да бъде едновременно навсякъде и никъде, винаги една крачка пред своето време.

Специален гост на събитието беше Н.Пр. Снежана Йовева-Димитрова, извънреден и пълномощен посланик на Република България в Словашката република. Тя поздрави учениците за техния ентузиазъм и знания и лично връчи наградите на победителите.

Директорът на училището Николай Йорданов също се обърна към участниците, като изрази признателност към всички ученици, които с желание и уважение пазят паметта за българските национални герои. Той връчи грамоти за участие на всички състезатели.

В pracovnej časti Valného zhromaždenia prebehla voľba overovateľov, sčítacej komisie a zapisovateľa. Následne bola prednesená správa o činnosti Spolku, ktorú doplnila diskusia a jej schválenie. Rovnako bol prerokovaný a schválený hospodársky výsledok Spolku. Členovia sa venovali aj plánom do budúcnosti a návrhu rozpočtu na nasledujúce obdobie. Celé rokovanie sa nieslo v konštruktívnom duchu, s dôrazom na ďalší rozvoj Spolku a upevňovanie vzájomných vzťahov.

Na záver patrí úprimné poďakovanie všetkým členom výboru za pomoc pri organizácii podujatia a najmä všetkým členom Spolku za ich účasť a podporu. Valné zhromaždenie tak opäť potvrdilo silu komunity a spoločný záujem o zachovávanie kultúrneho dedičstva

Autor: **Katarína Koňariková**
predsedníčka Spolku Slovákov z Bulharska

ŽIACI BULHARSKEJ STREDNEJ ŠKOLY „HRISTO BOTEV“ V BRATISLAVE SI ZMERALI VEDOMOSTI V SÚŤAŽI „STAŇ SA LEVSKÝM“

Pri príležitosti 153. výročia úmrtia Apoštola slobody Vasila Levského a 148. výročia oslobodenia Bulharska sa na Bulharskej strednej škole „Hristo Botev“ v Bratislave uskutočnila školská súťaž „Staň sa Levským“. Zúčastnili sa jej tímy žiakov od 5. do 12. ročníka, ktorí si zmerali vedomosti o živote a diele najvýznamnejšej osobnosti bulharského národnooslobodzovacieho boja.

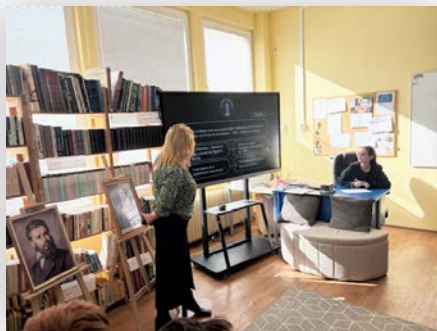
Súťaž bola organizovaná vo forme populárnej vedomostnej hry „Milionár“ a otázky, pripravené a moderované učiteľkou dejepisu pani Peťou Michajlovovou, previedli účastníkov po stopách Diakona. Žiaci museli preukázať nielen faktické vedomosti, ale aj pochopenie hrdinstva, obetavosti a mimoriadnej vynachádzavosti Levského – človeka, ktorý akoby dokázal byť zároveň všade aj nikde, vždy o krok pred svojou dobou.

Osobitným hosťom podujatia bola Jej Excelencia Sнежана Joveva-Dimitrova, mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Bulharskej republiky v Slovenskej republike. Zagratalovala žiakom k ich nadšeniu a vedomostiam a osobne odovzdala ceny víťazom.

Riaditeľ školy Nikolaj Jordanov sa takisto prihovril účastníkom a vyjadril uznanie všetkým žiakom, ktorí s úctou a záujmom uchovávajú pamiatku na bulharských národných hrdinov. Všetkým súťažiacim odovzdal pamätné diplomy za účasť.

Podujatie sa premenilo nielen na vedomostnú súťaž, ale aj na emotívnu lekciu vlastenectva. Otázky priviedli žiakov späť k ideálom Apoštola a k slovám, ktoré dodnes znejú s neutíchajúcou silou:

„Čas je v nás a my sme v čase – on mení nás a my meníme jeho.“

Събитието се превърна не само в образователна надпревара, но и в емоционален урок по родолюбие. Въпросите върнаха учениците към идеалите на Апостола и към думите, които и днес звучат с непреходна сила: „Времето е в нас и ние сме във времето – то нас обръща и ние него обръщаме.“

И до днес стрепет поколения българи разгръщат малкото тефтерче на Левски и се спират на онази дума, след която стоят четирите въпросителни – „народе????“. В нея сякаш е събрана и надеждата, и тревогата, и вечният въпрос към бъдещето. Не знам дали нашите ученици имат отговор на този въпрос, но знам, че тяхното знание и любопитство пазят жив спомена за подвига на Апостола.

БЕЛИ И ЧЕРВЕНИ НИШКИ СВЪРЗВАТ КУЛТУРИ В БСУ „ХРИСТО БОТЕВ“ - БРАТИСЛАВА

В навечерието на един от най-обичаните български пролетни празници – Баба Марта, Българското средно училище „Христо Ботев“ в Братислава се изпълни с приповдигнато настроение. Ученици и учители организираха творческа работилница, посветена на изработването на традиционни български мартенички – символ на здраве, надежда и настъпващата пролет.

С много въображение и сръчност децата усукваха бели и червени конци, създавайки красиви мартеници – гривни, пискюли, традиционните Пижо и Пенда и различни пролетни украшения. Атмосферата беше изпълнена с радостта от

Dodnes generácie Bulharov s dojímavosťou otvárajú Levského malé zápisníky a zastavia sa pri slove, za ktorým stoja štyri otázniky - „národ????“. Akoby v ňom bola obsiahnutá nádej, obava i večná otázka smerujúca do budúcnosti.

Neviem, či naši žiaci poznajú odpoveď na túto otázku, ale viem, že ich vedomosti a zvedavosť udržiavajú živú spomienku na čin Apoštola.

БЕЛЕ А ЧЕРВЕНЕ НИТЕ СПАЈАЈУ КУЛТУРЫ В БСШ „ХРИСТО БОТЕВ“ В БРАТИСЛАВЕ

V predvečer jedného z najobľúbenejších bulharských jarných sviatkov – Baby Marty – sa Bulharská stredná škola „Hristo Botev“ v Bratislave naplnila sviatočnou náladou. Žiaci a učitelia zorganizovali tvorivú dielňu venovanú výrobe tradičných bulharských marteníc – symbolu zdravia, nádeje a prichádzajúcej jari.

S veľkou dávkou fantázie a zručnosti deti splietali biele a červené nite a vytvárali krásne martenice – náramky, strapce, tradičných Piža a Pendu i rôzne jarné

споделения момент, а всяка мартеничка носеше послание за здраве, късмет и благополучие.

Особено красиво е, че в изработването на мартенички с голямо желание се включват и нашите словашки ученици. С любопитство и интерес те се докосват до българските празници и традиции, приемат ги с отворени сърца и често се превръщат в техни истински пазители. Така децата в училището заживяват в две култури – опознават богатството на българските обичаи, като същевременно споделят и своето културно наследство.

Към инициативата се присъедини и Н. Пр. г-жа Снежана Йовева-Димитрова, извънреден и пълномощен посланик на Република България в Словашката република, която дори си изработи мартеничка. С нейното участие празничната атмосфера стана още по-специална, а учениците имаха възможност да споделят радостта от този красив български обичай.

Творческата работилница се превърна не само в повод за изработка на мартеници, но и в истински празник на българските традиции. Така учениците на училището отново доказаха, че дори далеч от родината, българските обичаи се пазят живи и се предават с любов на следващите поколения.

ozdoby. Atmosféru napĺňala radosť zo spoločných chvíľ a každá martenica niesla posolstvo zdravia, šťastia a prosperity.

Obzvlášť krásne je, že do výroby marteníc sa s veľkým nadšením zapájajú aj naši slovenskí žiaci. So zvedavosťou a záujmom sa zoznamujú s bulharskými sviatkami a tradíciami, prijímajú ich otvoreným srdcom a často sa stávajú ich skutočnými nositeľmi. Tak deti v škole vyrastajú v dvoch kultúrach – spoznávajú bohatstvo bulharských zvykov a zároveň zdieľajú aj svoje vlastné kultúrne dedičstvo.

K iniciatíve sa pripojila aj Jej Excelencia pani Snejana Joveva-Dimitrova, mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Bulharskej republiky v Slovenskej republike, ktorá si dokonca sama vyrobila martenicu. Jej účasť dodala sviatočnej atmosfére ešte výnimočnejší rozmer a žiaci mali možnosť podeliť sa o radosť z tohto krásneho bulharského zvyku.

Tvorivá dielňa sa premenila nielen na príležitosť vyrábať martenice, ale aj na skutočný sviatok bulharských tradícií. Žiaci školy tak opäť dokázali, že aj ďaleko od vlasti zostávajú bulharské zvyky živé a s láskou sa odovzdávajú ďalším generáciám.

Vydavateľ: **Bulharský kultúrny zväz**
Adresa: **Obchodná 21, 811 06 Bratislava**
Tel: **0948502558**
IČO: **42 133 050**
Facebook: **Bulhari a ich kamaráti na Slovensku**
Evidenčné číslo: **EV 4818/13**
Periodicita vydávania: **štvrtročník**

Dátum vydania: **06 / 2026**
Ročník vydávania: **53**
ISSN: **2585-805X**
Redaktor: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor BG: **Goran Atanasov**
Prekladateľ: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor SK: **Ludovít Halmo**

OSLAVUJEME DEŇ ZEME

BULHARSKÍ ZÁHRADNÍCI MAJSTRI PÔDY A CHUTI

Prínos, ktorý navždy zmenil chuť Slovenska

VEDELI STE,
ŽE...?

na prelome 19. a 20.
storočia priniesli
moderné závlahové
poľnohospodárstvo.

ONI SÚ TÍ,
KTORÍ PRINIESLI:

RAJČINY

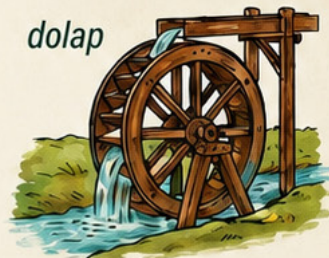
BAKLAŽÁN

PAPRIKY
(sladké a štiplavé)

INOVÁCIA:

dolap

Zaviedli vodné kolesá
(„dolap“) a pestovanie
priesad v teplých
pareniskách.

DOTKNITE SA SKUTOČNEJ CHUTI!

Zoberte si od nás semienko
legendárnej bulharskej
odrody „Ružová mágia“.

Nie je to len paradajka, je to dedičstvo.

SLNKO

(aby nabrala
teplo juhu)

VODA

(pre životadarnú
vlahu)

TRPEZLIVOSŤ

(pri čakani
na zber)

LÁSKA

(pri každodennej
starostlivosti)

BULHARSKÝ
KULTÚRNY ZVÁZ

СЪНАРОДНИК
KRAJAN